

välttämättömmimpiä tarpeita ja suurempi osa maailman väestöstä ei tiedä mitään taiteesta, kaunokudesta, musiikista ja kulttuurista. Vielä on maata raivattavana viljelykselle, enempi työtä tehtävänä kuin voimme kuvitellakaan. Miksi silloin pitäisi miljoonien turhaan etsiä työtä. Jos olisi vain yksi tai kaksi työtöntä, voisimme uskoa, että he eivät ole työhön kelvollisia, mutta kun työttömien luku nousee miljooniin, silloin on työnantajaluokka kykenemätön antamaan heille työtä. Kaikki tuotanto on perustettu voittojärjestelmän pohjalle ja täytyy myöskin siinä pitää huolimatta ikävistä seurauksista, mitä se tuottaa yhteiskunnalle. Mitä enempi tuotetaan hiiliä sitä useampi työmies saa silloin työtä, mutta niin pian kun tulee liikatuotantoa, voitot vähenevät ja vihdoin tappiota työnantajille jos ei tuotteille löydy markkinoita. Työväenluokka saa niin pienen korvauksen työstään, että se ei voi ostaa kuin pienen osan siitä mitä se tuottaa.

Työnantajaluokan täytyy etsiä ulkomaisia markkinoita tuotteille. Ja joka kerta kun tulee pula markkinoista, kasvaa työttömäin armeija yhä suuremmaksi ja työväestön ostokyky vähenee. Uusien markkinoiden etsinnän seurauksena ovat myöskin sodat. Kapitalistiselle tuotantjärjestelmälle on teollisuus reservi-armeija välttämätön.

Työläisten palkat määrätään sen mukaan, millä hinnalla työttömät suostuvat työvoimansa myömyään. Se on työnantajaluokan hyöty, että on aina tarpeeksi suuri joukko työttömiä pitämään palkat niin alhaisina, että ne tuskin riittävät elämän ylläpitoon.

Kun yhteiskunnan taloudellinen perustus horjuu, kuten se tänä päivänä horjuu, kun kynän pyöräys tai pieni keikaus osakemarkkinoilla voi tehdä tuhansia työttömiksi ja kun työttömillä ei ole mitään toivoa asemansa parantumisesta, niin voimme helposti ymmärtää mistä johtuu valitus suku-itsemurhasta ja avioliittojen vähentymisestä.

Valtiojuttua

Se valtion "synty".

Ystävämme Sirola on, lievemmin sanoen, hieman epähieno — jos ei epärehellinen — väittelyssänsä meitä vastaan. Hän asettaa meidän suuhumme sanoja ja ajatuksia, joita emme ole lausuneet. Sellainen sanojemme ja ajatuksiemme tulkinta lienee hänelle sangen tarpeellinen pitääkseen paremmin puoliaan väittelyssä, mutta se ei kuitenkaan ole edullinen, niin mielellämme kuin sen edun hänelle ystävänä soisim-

mekin. Hän esim. kertoo meidän suorittaneen sellaisen ajatustempuilun, jonka mukaan muka olemme selittäneet valtion luokista erillään olevaksi "kansalaisten liitoksi". Mitään sellaista emme tiedä tehneemme. Nähtävästi saa ystävämme Sirola aiheen tähän väaristelyynsä lauseestamme: "Valtio siten ilmenee ikäänkuin yhtenä personallisuutena, cdustan kaikkia kansalaisiaan yhteisesti . . ." Mutta hän jättää — viisaasti kyllä, ettei pilaisi päteväksi aikomaa väitettään — huomioon-

ottamatta seuraavan lausemme, jossa sanotaan: "Todellisuudessa mikään tähänastinen valtio ei ole edustanut kansalaistensa yhteistä tahtoa, vaan niiden luokkien tai sen luokan tahtoa, joka on ollut edustettuna valtiovallassa". Samaa epähienoa tempua käyttäen Sirola voisi asettaa Engelsinkin samaan väärään valoon kanssamme. "Valtio oli", kirjottaa En-

lamme ja Engelsin lausunnolla ei ole ajatuksellista eikä asiallista eroa.

Yhtävähän olemme puhuneet, että valtiota "luotaessa" on ollut mahdollinen "ihmisjoukon" vapaa päätös, jonkunmoinen Rousseauin "yhteiskuntasopimus". Lausemme, että valtio on "oikeammin määriteltä ihmisyhteisöksi, joka on yhtynyt tai ollut pakotettu

Turkkilaisperheitä pakenemassa sodan kauhujä.

gels, "koko yhteiskunnan virallinen edustaja", käsitellen sitä menneessä ajassa, sen jälkeen kun palkkatyöläiset ovat anastaneet valtiovallan, ja jatkaa: "Se oli sen yhtymisen näkyvässä muodossa, mutta ainoastaan siinä määrässä, että se oli sen luokan valtio, joka sillä edusti koko yhteiskuntaa". Meidän lausunnol-

yhtymään yhden valtiojärjestyksen hallituksen alle", ei missään tapauksessa sisällä sitä. Meidän olisi tarvinnut, niin selvään ajatuksiaan ilmaisevan väittäjän kuin Sirolan kanssa väitellessä, käyttää sanojamme hieman toisin.

Jos esim. olisimme sanoneet "vapaaasti yhtyneet", olisi siinä ollut jotain rousseaulaista, eikä Si-

rolan olisi tarvinnut vaivata itseään lisäämällä siihen sanaa "vapaa". Sanottakoon nyt kuitenkin selitykseksi, että "yhtyneet"-sanalla tarkoitimme ilman väkivaltaista pakkoa syntyneen taloudellisen kehityksen seurausta, ja sanoilla, "ollut pakotettu yhtymään", sellaista tapausta, jolloin se on tapahtunut väkivaltaisesta pakosta. Kummallakin tavalla lienee tuo muutos tapahtunut, joskaan sitä ei ole voitu yhtäkkiä "vapaalla kansanäänestyksellä" muuttaa. Se on vuosisatojen kehityksen tulos.

Sirola myös keksii, että meillä on "aivan epähistoriallinen tapa käsitellä asioita". Hän sanoo: "x konstrueraa ensin valtion kansalaisten alueelliseksi yhteiskuntajärjestykseksi ja antaa sille siveellisen hyväksymisensä, mutta selittää sitten, että ilkeät riistäjät ottivat heti haltuunsa tämän itsessään hyvän 'ihmisjoukon' luoman jonkin koneiston". Mitä tuon lauseen loppuosaan tulee, luulisi Sirolan lukeneen jotain toista tōherrystä kuin meidän kirjotustamme. Meitä ei missään tapauksessa saada edesvastuullisiksi toisten tōherryksistä. Mitä alkuosaan tulee, jossa S. sanoo meidän konstrueraavan valtion kansalaisten alueelliseksi yhteiskuntajärjestykseksi, niin emme tiedä, josko se on epähistoriallista. Sirola sen tietänee! Jos on, niin silloin on Engelskin epähistoriallinen, sillä hänen lauseitaan etupäässä käytimme selityksemme tueksi. Ja voimme vieläkin puhua Engelsin sanoilla. Hän kirjottaa: "Vanhasta sukujärjestyksestä eroaa valtio ensiksikin siinä, että se jakaa valtioon kuuluvat alueen mukaan. Vanhat veriheimolaisuuden muodostamat ja ylläpitämät sukukunnat olivat, kuten olemme nähneet, käyneet riittämät-

tömiksi, suurimmaksi osaksi sentakia,*) että ne edellyttivät jäsentensä asumista määrätyllä alueella, ja tämä oli kauan sitte lakannut käytännössä. Alue oli jäänyt paikalleen, mutta ihmiset olivat alkaneet liikkua. Sentakia otettiin aluejako lähtökohdaksi ja sallittiin kansalaisten täyttää julkiset oikeutensa ja velvollisuutensa siellä, minne asumaan asettuivat, suvusta ja heimosta välittämättä. Tämä valtioon kuuluvain järjestyminen paikkakuntiin kuulumisen mukaan on kaikille valtioille yhteistä. Meistä se tuntuu sentakia luonnolliselta.... Toinen on virallisen vallan asettaminen, joka ei enää välittömästi sovellu yhteen itse asetetuksi mahdiksi järjestyneen väestön kanssa...."

Olisi sangen opettavaista, jos Sirola selittäisi lähemmin missä kohdin meidän alkuperäinen lausuntomme tästä asiasta on epähistoriallinen, ilman ettei Engelsin lausunto ole samalla epähistoriallinen. Meiltä ainakin siten säästyisi toinen kerta nolatuksi tuleminen, jonka hyvän Sirola ystävänä ehkä meille suo.

Siinä sukujärjestyksen häviämisen siveellisessä hyväksymisessä tunnustamme tullemme perinpohjin lyödyksi! Mutta, ikävä kyllä, me emme puhuneet sukujärjestyksen "hävittäjistä" persoonina, jollaista Sirola nähtävästi olettaa, sanoessaan ei tunkevana "heille" siveellistä hyväksymistään, vaan pance merkille, että he olivat riistäjiä, jne. Meidänkään erityisenä halunamme ei ole "tunkea" siveellistä hyväksymistämme riistäjäpersoonille tässä enemmän kuin esim. siinäkin tapauksessa, että nykyiset riistäjät "hävittävät" vanhat työtävät ja käyttävät työtäsäästä-

*) Alleviivaus allemerkinneen.

viä koneita riiston edistämiseksi, vaikka voimmekin antaa siveellisen hyväksymisemme työtä säästäville koneille Puhummepa vielä niistä erinomaisena edistykseenä.

Sosialistinen valtio ja pakko

Tulevaisuuteen nähden me kaikki, epäamättömästi, käytämme ajatusvoimistelua, niin ystävämme Sirola kuin mekin. Me voimme tulevaisuuden suhteen lausua arveluita vain entisten ja nykyisten kokemuksiemme ja tietojemme mukaan. Niinpä emme lähteneet sanomaan tulevaisuuden yhteiskunnan pakkovallasta, eli pakon käyttämisen välttämättömyydestä mitään varmaa. "Voimistelimme" vain, johon Sirola vastaa toisella voimistelulla. Kysymyksen ratkaisee nyt vain se, kuka voimistele paraiten. Sirolan voimistelun tulos on varma päätös, että työväenyhteiskunnassa ei todellisuudessa ole pakkoa. Mutta hän väsyä voimistelussaan, jatkaessaan pitemmälle, ja alkaa horjumaan varmuudessaan. Hän väistää pakon työväenyhteiskunnassa seuraavalla selittelyllä: "Minun on pakko alistua noudattamaan riistäjävaltion lakeja. Mutta minun ei ole pakko alistua noudattamaan järjestöni päätöksiä, minä teen sen, koska se on mielestäni välttämätöntä, tai eroan järjestöstä. Se mikä on jo selvää työväen järjestöissä, on oleva monin verroin selvempää työväenyhteiskunnassa".

Kuinka lienee — tarkoittaako Sirola sitä, että eroaa työväenyhteiskunnasta, jos ei pidä välttämättömänä joitakin sen mahdollisia päätöksiä? Tämä haiskahtaa liian paljo "yksilön vapaalle sopimukselle yhteiskunnan kanssa", mutta, vaikka olisimmekin Sirolalle velkaa letkauksen porvarillisuudesta, emme välitä sitä tehdä, vaan

pyydämme hänen valitsemaan ansansa paremmin eli harjottamaan parempaa ajatusvoimistelua. Luultavasti hän on niin suosiollinen, että ensi sepustuksessaan selittää meille selvemmin tarkoituksensa.

Sosialidemokratian tarkoitusperä

Sen johdosta kun me sanoimme, että sosialidemokratia ei pyri yksityisomistusoikeudesta ja luokkahallinnosta ryhmäomistukseen ja ryhmähallintoon, vaan yhteisomistusoikeuteen ja yhteishallintoon, kysyy Sirola kuka auktoriteetti on meille tämän määritelmän antanut. Väistämme tämän "vaikean" kysymyksen vastaamisen tällä kertaa pyytämällä Sirolalta selitystä kumpi on todella sosialidemokratian tarkoitusperä, sekä yhteiskunnalliset tuotantovälineet otetaan yhteiskunnan — valtion, kunnan ja osuuskuntain huostaan, kuten Kautsky sanoo, vai sekö, että "kaivokset kaivosmiehille", "rautatiet rautatieläisille" jne. on sen vaatimus? Me luulemme että tämän kysymyksen selville saaminen on paljo tärkeämpää kuin sen mistä me olemme auktoriteettimme saaneet. Olkoonpa Sirolan vastaus mikä hyvänsä, me emme aseta kyseenalaiseksi, kuka hänen auktoriteettinsa on.

Se "hermostuttava" suurlakko ja valtiovallan vallotus

Se suurlakkojuttu ei meitä yhtään hermostuta, ja ystävämme Sirolakin on koettanut välttää hermostumista siinä siirtämällä pääasian kysymyksestä syrjään.

Koettakaamme vetää hänet takasin tähän juttuun, vaikka se hermostuttaisikin. Kuten muistamme, sanoi hän viime-edellisessä kirjoituksessaan, että "onkin parasta, että emme kuvittele valtiovallan val-

tauksella muuta kuin että edes saamme sen tehottomaksi porvariston käsissä”.

Ivailimme hieman Sirolan seka- vuutta, hän kun toisessa kohdassa puhui valtiovallan valloituksesta valtiollisen toiminnan huippuna, ja toisessa sanoi olevan parasta olla kuvittelematta sillä muuta kuin sen tehottomaksi tekemistä. Tehottomana se taas ei voinut mielestämme pysyä muulla kuin suurlakolla, mutta kun Sirola ei pyrkinyt suurlakolla valtaamaan valtiovaltaa, vaan tekemään sen vain tehottomaksi, niin oli tietysti ivan aiheenamme: mitä suurlakon jälkeen? Mitä silloin, kun se lakkaa olemasta tehoton suurlakon päätyttyä? Haukuskelimme myös Sirolaa kaksinaamaisuudesta, kuten oli laita-kin. Sirola väittää nyt, että emme millään saa häntä todistetuksi valtiollisen toiminnan väheksyjäksi. Mitään emme enemmän toivoisi kuin sitä. Sen toteutuminen kuitenkin, ikävä kyllä, riippuu Sirolasta itsestään.

Sirola heittää meille valtiksi erään Kautskyn lauseen, jossa sanotaan suurlakosta, että se on “kenties vallankumouksellisin köyhälistön aseista”, ja vyöryttää sitte meidän päällemme tuon murskaavan kysymyksen: “Onkohan Kautskykin nyt luettava “valemarsxilaisiin” ja syndikalisteihin, hän kun puhuu suurlakosta taistelukeinona itse porvarillista yhteiskuntaa vastaan”.

Vastaamme tähän: on, jos Sirola vaan voi todistaa, että Kautsky tuolla tai millään lausunnollaan on tarkoittanut puolustaa suurlakkoa siinä mielessä, että sen avulla otetaan tuotannon välineet työväenryhmäin haltuun, kuvittelematta valtiovallan valtausta, ainoastaan sen tehottomaksi tekemistä.

Mutta, ikävä kyllä Sirolalle, ja

kiitos Sirolan monien Kautskysuomennosten, me tiedämme Kautskya liiankin hyvin. Itän ei puhu tässä mielessä suurlakosta. Ja meille on käsittämätöntä miksi Sirola Kautskyyn tässä ollenkaan vetoaa. Onko hän niin suuresti erehtynyt, että on luullut saavansa hänestä turvaa tuohon hassuun juttuunsa valtiovallan valtauksen turhasta kuvittelusta? Vai onko tuo Kautskyn vetoaminen olevinaan viisas väittelytempu? Jos niin — tahi mikä muu tarkoituksena lieneekin — niin on se täydellisesti epäonnistunut tempu!

Me voimme kaikella mahdollisella ponnella allekirjottaa tuon Kautskyn lauseen ja monet muutkin hänen lauseensa suurlakosta. Mutta kuinka lienee Sirolan laita?

Tuonnottain oli Kautskyn ja Pannekoekin välillä väittely — jonka Sirola, suomentajana, hyvin tuntee —, jossa mm. käsiteltiin suurlakkoa ja valtiovallan valtausta yhdeltä puolen ja valtiovallan tuhoamista toiselta puolen. Tämä väittely on sopiva eräissä kohdin siteerattavaksemme, se kun soveltuu kyseessä olevaan sanailuamme Sirolan kanssa, ja kun Sirola osaltaan esittää lähimain Pannekoekin ajatuskantaa, sillä erotuksella, että edellinen edustaa valtiovallan “tehottomaksi” tekemistä ja jälkimäinen sen “tuhoamista”. Siteeraamme siis tätä väittelykirjotusta. Kautsky kirjottaa:

“Tähänastisen politiikkamme mukaisesti merkitsee Pannekoekin köyhälistöliikkeen ylimmäksi tarkotukseksi valtiovallan valtauksen. Mutta siinäkin on hänellä erikoisuutensa. Hän väittää: ‘Köyhälistön taistelu ei ole pelkästään taistelua valtiovallasta, vaan taistelua valtiovaltaa vastaan’.

“Tämä tuntuu ensin Talmudin tapaiselta viisastelulta. Mutta sit-

ten kuuluu: 'Vallankumouksen sisältö on valtion valtakeinojen tuhoaminen ja hajotus proletariaatin valtakeinojen kautta'.

"Ja myöhemmin: 'Taistelu päättyy vasta kun on saavutettu lopullinen päämäärä, valtiojärjestön täydellinen tuhoaminen. Enemmistön järjestö on silloin osottanut ylemmyytensä, kun se on tuhonnut hallitsevan vähemmistön järjestön'.

"Tähän saakka", jatkaa Kautsky, "on pidetty sosialidemokratien ja anarkistien crotuksena sitä, että edelliset ovat tahtoneet vallottaa valtiovallan, jälkimäiset sen tuhoata. Pannekoek haluaa tehdä molemmat."

Ihmeteltyään sitte Pannekoekin hämääryyttä uuden taktiikkansa olemuksen ja tarkoituksen esittämisessä, kysyy Kautsky mitä Pannekoek tahtoo valtiojärjestyksestä tuhota, "keskityksenkö? Mutta liittotasavaltakin on valtio ja on sillä valtiovalta. Olisiko meidän pyrittävä hajottamaan valtio itseensä kuntiin? . . .

"Haluaako hän ehkä lopettaa virkamiesten valtiolliset tehtävät? Mutta mehän emme tule puolueessa eikä ammattijärjestöissä toimeen ilman virkailijoita, saatikka sitte valtiohallinnossa. Ei ohjelmammekaan vaadi valtion virkamiesten poistamista, vaan viranomaisten kansanvaltaista valitsemista. Tämäkin vaatimus voi koskea vain ylempiä virkamiehiä, sillä eihän jokaisen kirjurin asettamista varten tarvitse panna liikkeelle kausan vaalia.

"Varmastikin täytyy meidän pyrkiä toisellaiseen virkakoneiston käyttöön kuin mikä on nykyvaltiossa vallalla. Mutta niiden lukua ja yhteiskunnallista tärkeyttä voimme tuskin vähentää, ainakaan tämän yhteiskunnan puitteissa. Täs-

sä väittelyssämme ei ole nyt kysymys siitä, miten hallintokoneisto järjestyy 'tulevaisuuden valtiossa', vaan siitä, hajottaako meidän valtiollinen taistelumme valtiovallan, ennen kuin sen olemme vallanneet.

"Mikä ministeristö virkailijoihin voitaisiin lopettaa? Opetusministeristökö? Eipä varmastikaan. Mehän vaadinme paljon enemmän kouluja ja opettajia, kuin mitä on nykyvaltiossa, emmekä halua muuttaa kouluja yksityiskouluiksi. Haluamme vain lopettaa koulun riippuvaisuuden kirkosta ja nykyisestä hallitsevista luokista — mutta sehän ei käy päinsä valtiovallan tuhoamisen kautta, vaan sen kautta, että lainlaadinta ja hallitus pannaan palvelemaan köyhälistöä.

"Vai oikeusministeristökö? Meidän täytyy pyrkiä siihen, että nykyinen luokka-oikeus lakkaa, mutta ei toki siihen, että oikeudenkäyttö loppuu. Siviilijutut eivät lopu proletariaatin vahvistuessa, mutta eivät tavalliset rikoksetkaan lopu, niin kauan kuin on kapitalismia ja sen seuraukset vielä tuntuvat" jne. Kautsky käy läpi kaikki ministeristöt, tullen tulokseen, että "meidän valtiollinen taistelumme hallitusta vastaan ei poista yhtään nykyistä ministeristöä. Jos onkin joitain hallitustehtäviä, jotka haluamme poistaa, niin haluamme panna lukuisia tilalle".

Puhuessaan sitte suurlakosta, sanoo Kautsky, "että tulevaisuudessakin suurlakot aina voivat olla vain tapahtumia köyhälistön luokkataistelussa, ei koskaan sen koko sisältö. Totta kyllä voi suurlakko voittaa vain herpauttamalla valtiovallan valtakeinot, mutta tämä herpautus voi olla vain ohimenevä ilmiö, kuten suurlakko itsekkin. Sen tehtävä ei voi olla valtiovallan tuhoaminen, vaan ainoastaan hallituksen pakottaminen myönnytyk-

siin jossain tiettyssä kysymyksessä, tai proletariaatille vihamielisen hallituksen vaihtaminen myöntävämpään”.

Ja edelleen hän sanoo, että köyhälistön “täytyy pyrkiä tekemään lainlaatijakunta hallituksen sekä oikeuslaitosten herraksi, mutta samalla sen täytyy pyrkiä helpottamaan edustajainsa pääsyä lainlaatijakuntiin sekä poistamaan ne laitokset, joista se on pois suljettu (ylähuoneet, herrainhuoneet, senatit).

“Tämä on proletariaatin valtiollinen tehtävä eikä valtiovallan tuhominen. Siihen pyrittäessä saattaa kylliksi esiintyä ajottaisia vaikeuksia, jotka ovat voitettavissa vain suurlakoilla, jolloin köyhälistölle vihamielinen hallitus tehdään hervottomaksi. Mutta ei koskaan se voi viedä valtiovallan tuhoutumiseen, vaan aina valtasuhteiden siirrähtämiseen valtiovallan sisäpuolella.”

Ja vielä edelleen:

“Ja valtiollisen taistelumme päämäärä pysyy samana kuin se on tähänkin asti ollut: valtiovallan valtaus parlamenttienemmistön saattamisen kautta, parlamentin kottominen hallituksen herraksi. Mutta ei valtiovallan tuhoaminen.

“Mitä muuta tietä tahtoo Pannekoek panna toimeen sosialistisen tuotantotavan, jollei lainsäädännöllisten, verotuspolitiikkaa, työväensuojelusta, asuntopolitiikkaa, teollisuusalojen valtion ja kuntain hallitusta ottamista, maaperän, lähinnä kaupunkien asuinperustaa, vuorilaitosten, suurviljelysten, vuokraamaan yhteisöomistuksen toimeenpanoa koskevat toimenpiteiden kautta?

“Millä keinoilla tahtoo Pannekoek järjestää nämä olot, jollei proletariaatin valtiovallan kautta?”

Näin paljo Kautsky-Pannekoek väittelystä.

Me emme näe kuinka Kautsky, jonka selän taa ystävämme Sirola pakence, antaisi yhtään tukea Sirolan sellaiselle selittelylle, että onkin parasta, “että emme kuvittele valtiovallan valtauksella muuta kuin että edes saamme sen tehottomaksi porvariston käsissä. Joskaan emme me voi käyttää sitä, ette tekään!” Hänen ja Kautskyn mielipiteiden välillä on tässä suhteessa suuri ristiriita. Haluaisimme mielellämme tietää allekirjotusta Sirola Kautskyn mielipiteen suurlakosta ja valtiovallan valtaukselta, kun kerran hänestä marxilaisuudelleen turvaa hakee. Jos hän ei niin tee, niin meillä on syytä — Sirolan oman Kautsky-marxilaisuuden vetoamisensa johdosta — puhua hänestä valemарxilaisena edelleen. Jos hän taas omaksuu Kautskyn mielipiteen tässä asiassa, niin silloin on hänen tunnustettava, että hän, edellä lainaamaamme lausetta kuukausi kaksi takaperin kirjoittaissaan ei ollut varsin tarkka sanoissaan ja ajatuksissaan marxilaisuutta tulkitessaan. Vai onko tarkkasanaisuus, jota hän meiltä niin lämpimästi odottaa, hänelle itselleen sellainen asia, josta ei huoli paljo välittää?

Tosin Sirola sanoo viime kirjoituksessaan, että häntä ei “millään saa todistetuksi valtiollisen toiminnan väheksyjäksi” ja “että ei millään teoriolla saa työväkeä pois valtiollisesta toiminnasta”. Mitä jälkimäiseen väitteeseen tulee, tunnustamme sen oikeaksi; mutta ensimmäinen riippuu Sirolasta itseltään. Kukaan ei voi todistaa häntä valtiollisen toiminnan väheksyjäksi, paitsi hän itse. Sinäpä suhteessa kaipaammekin häneltä pientä selitystä. Hän kirjottaa viime edellisessä kirjoituksessaan, “pää-

asiassa, riiston hävittämiseen nähden, on yhdentekevää, kumpi näistä vaihtoehtoista (joko työväestö valtiovallan laillisena haltijana pakoluovuttaa — korvausta maksaen tai ilman — suurtuotannon välineet valtion haltuun ja alkaa käyttää niitä koko kansan hyväksi, tahi, että emme kuvittele valtiovallan valtauksella muuta kuin että edes saamme sen tehottomaksi porvariston käsissä. Joskaan emme me voi käyttää sitä, ette tekään... Se saa kernaasti jäädäkin tehottomuuteensa, sillä keskeymättä ovat toimessa työväen taloudellisiksi järjestöiksi paisuneet unionit. Ne ovat kypsyneet kaiken järjestämään) toteutuu. Minusta kuitenkin näyttää jälkimäinen todenmukaisemmalta, vaikka edellinen, eli painostus valtiovaltaan ja vaikutus sen kautta on koko ajan tuntuva”. Mitä me nyt haluaisimme tietää on seuraava: Eikö Sirola, tunnustaisaan jälkimäisen toteutumistavan

todenmukaisemmaksi, myöskin yrittä toimia siihen suuntaan, että tämä todenmukaisempi tapa toteutuu? Vai onko meidän oletettava, että hän heittäytyy tässä suhteessa välinpitämättömäksi, toimettomaksi? Tähän mennessä, ainakin kirjoituksistaan päättäen, hän on esittänyt puoltavasti tuota “todenmukaisempaa” toteutumistapaa. Mutta eikö silloin painostus valtiovaltaan ja vaikutus sen kautta jääkin vain “tuntuvaksi” vaan ei todenmukaiseksi tekijäksi tuon varsinaisen “todenmukaisen” rinnalla? Luullaksemme niin käy. Mutta eikö silloin Sirolan puhe poliittisesta toiminnasta ole vain näennäistä?

Toistaiseksi, ainakin siksi kunnes saamme selvän selityksen, olemme ymmällä Sirolan kannan suhteen. Toivoisimme, että hän, ystäväni, olisi niin suvaitsevainen, että ottaisi tarpeeksi paljo aikaa ajatellakseen kantansa meille ymmärrettävään muotoon.

x.

